Metsämarjamarkkinoilla tapahtuu

7.9.2020

Koronakesä ja marjakesä 2020 alkavat vähitellen olla takana päin. Marjakesä olikin poikkeuksellisen satoisa. Elokuun puolivälissä metsässä saattoi kompastua mustikoihin. Puolukoiden kypsymistä odotetaan parhaillaan.

Ruokaviraston mukaan ulkolaiset poimijat ovat viime vuosina keränneet 80-90 prosenttia Suomen metsämarjoista. Hyvän mustikkavuoden sato on voinut olla jopa 6-7 miljoonaa kiloa ja puolukan 10-11 miljoonaa kiloa.

Koronakesän takia merkittävä osa ulkolaisista poimijoista on saapunut Suomeen kuitenkin viiveellä. Samaan aikaan suomalaiset ovat innostuneet poimimaan ahkerasti metsämarjoja. Osin siksi pohjoisen Suomen marjanjalostajista on perustanut ostopisteitä myös eteläiseen Suomeen.

Somesta uusi kauppapaikka

Twitter-palvelussakin on kesän mittaan viestitelty marjantäyteisistä mustikkamättäistä ja lakkanevoista. Sosiaalisesta mediasta on tullut uusi metsämarjojen kauppapaikka, kun kotimaiset poimijat ovat alkaneet myydä marjoja suoraan kuluttajille ilman välikäsiä. Jos poimija saa marjanvälittäjältä mustikkakilosta 2 euroa, voi poimija saada kuluttajalta samasta mustikkakilosta 11,4 euroa eli 8 euroa litralta. Laskelmassa mustikkalitran massa on keskimäärin 700 grammaa.

Näistä marjojen mittayksiköistä ja ansaintalogiikasta keskustellaan. Virossa marjoja myydään kiloina, mutta Suomessa päämarjoja eli mustikoita ja puolukoita myydään litroina turuilla ja toreilla. Puolukkalitran massa muuten on keskimäärin 600 grammaa. Lakka on vesipitoisena marjana kuitenkin poikkeus, kun lakkalitra painaa noin kilon. Kesällä lakkakilo saattoi kaupassa maksaa jopa 40 euroa, kun poimijoille maksettu kilohinta on voinut olla 10 euroa.

Kansainvälistä toimintaa

Mustikkakauden alussa Turun torilla lähellä aasialainen marjakauppias myi marjoja suoraan kuluttajalle päivän litrahintaan. Myyntipisteessä oli myyjän nimi ja poimintapitäjän nimi. Ei olisi mikään ihme, jos kekseliäät ja ahkerat aasialaiset verkostoineen pian valtaisivat siivun Suomen metsämarjamarkkinoista.

Suurella innolla odotetaan Ruokaviraston MARSI-tutkimusta, joka tilastoi poikkeuskesän kauppaan tulleet marjamäärät vuoden 2021 alkupuoliskolla. Osin MARSI-tutkimuksiin perustuu myös kirjoittajien marjasatoennustetutkimus, josta on artikkeli SeAMKin tulevaan kokoomateokseen valmisteilla. Tuleva artikkeli on esimerkki siitä, miten avoimia tietoaineistoja on mahdollista uudelleen hyödyntää tutkimustoiminnassa tai vaikka päätöksenteossa.

Marjasatomalleja laadittiin koronakesän alussa Manner-Suomen maaseutuohjelman, Etelä-Pohjanmaan Ely-

keskuksen sekä yksityisten rahoittamassa Makuja maakunnan metsistä –hankkeessa. SeAMK on mukana tässä Suomen metsäkeskuksen koordinoimassa hankkeessa.

Kuva: Metsävadelmia voi poimia valoisilta ja reheviltä kasvupaikoilta sekä metsäojien varsilta. (Kuva: Risto Lauhanen).

Risto Lauhanen
MMM, Asiantuntija, TKI
SeAMK Ruoka

Seliina Päällysaho
FT, Tutkimuspäällikkö

Seinäjoen ammattikorkeakoulu